

skal gjøres for Sundhedsvæsenet, er i alt Væsentligt overladt Kommunerne. Om der under Justitsministeren, til Hjælp for Justitsministeren til at vøge Sundhedspleien, er noget Sundhedspoliti paa det enkelte Sted, afhænger alene af, om Amtsraad og Byraad finde det nødvendigt og nyttigt at have Sundhedspoliti paa dets Omraade. Ved Lov af 1858 blev det bestemt, at der kunde indføres Sundhedsvedtægter, og det blev da tillige lovet, at en Udsending fra Justitsministeriet skulde gaa de enkelte Kommuner til Haande ved Udarbejdelsen af disse Sundhedsvedtægter. Den Mand tror jeg nu ikke, at Nogen har set. Der bragtes imidlertid Sundhedsvedtægter til Veie efter et meget magert Skema fra Justitsministeriet. Dette Skema blev udfyldt, og derved blev det. Saa havde man disse Sundhedsvedtægter bestaaende i 10 Aar paa de Steder, hvor de vare indførte, og det var ikke ganske saa Steder. I den Betænkning, som i det andet Thing blev afgiven over den senere Lov af 28de Marts 1868, vil det ses, at ikke blot de fleste Kjøbstæder, men ogsaa en stor Del af Landdistrikterne havde erholdt Sundhedsvedtægter. Da kom den mærkelige Lov af 28de Marts 1868, hvorved Kommuneraadene bemyndigedes til hvert Aar, naar det befagede dem at sige: Nu vilde vi ikke længere have nogen Sundhedsvedtægt, og derom indsende de da blot en Beretning til Justitsministeriet. Efter denne Lov har det saaledes aldeles været overladt til Byraadet eller Sogneraadet, om der skulde eksistere noget Sundhedspoliti i den paaagældende Kommune. Det er dog — det skal jeg i alt Fald sige til Kjøbstædernes Nos — vistnok kun i saa Tilfælde, at en Kjøbstad, der nogenstunde har faaet en Sundhedsvedtægt indført, er falden paa at have den. Noget ligger det vistnok deri, at denne Lov af 1868 maaske har været mange Kommuner ubekjendt. Jeg har i det Mindste efter de Erfaringer, jeg senere har gjort, Grund til at antage, at man ikke omkring i Befolkningen need, at der eksisterer en saadan mærkelig Lov, som tillader at have Sundhedsvedtægterne. Men Grunden, hvorfor de ikke ere blevne henede, ligger maaske ogsaa i, at disse Sundhedsvedtægter egentlig ikke have generet Befolkningen synderlig. De have ganske vist paa enkelte Omraader gjort nogen Nytte i Kjøbstæderne, den Nytte nemlig, at der bedre end hidtil er sørget for Afløb, for Boligernes Rentlighed, for enkelte flemme Fabrikers Tjernelse og Sligt. Men naar de Herrer have set det Kapitel i Sundhedsvedtægterne, der angaar Tilsyn med Næringsmidlerne, ville de være blevne forbausede over den Korthed, hvormed dette Kapitel er affattet. De Bestemmelser, der indeholder, ere egentlig Intet. Men selv om de havde haat et fylldigere Indhold, saa har dog Sundhedspolitiet i vore Kjøbstæder manglet baade Evne, Kundskab og Myndighed til at føre et virkelig effektivt Til-

syn med Næringsmidler. Det er aldeles nødvendigt, at Sundhedspolitiet maa til ubeftemte Tider kunne gaa ind i de Handlendes Boliger eller Udsalg og forlange Prøver af det, der falsholbes. Det er meget ofte Tilfældet, at der i Butiken findes en Skuffe f. Ex. med Pudderfucker, som er ganske ordentligt, medens det Pudderfucker, der sælges rundt omkring, er blandet halot med Grus. Det er Noget, vi Alle vide, men man har ingen Myndighed i saa Henseende. Hvis der var Myndighed til at foretage Undersøgelser, hvis Politiet var udrustet saaledes, at det kunde føre et virksomt Tilsyn med Levnetsmidler, tvivler jeg ikke om, at der vilde se en ganske anden Undersøgelse af Levnetsmidler her i Hovedstaden end den, der finder Sted. Jeg har set af Politiets aarlige Beretninger, at der i 1876 i Kjøbenhavn foretoges 111 eller 112 Undersøgelser af Mælk og 21 Undersøgelser af andre Næringsmidler. Disse hidt-nævnte 21 Undersøgelser stete alle i Genhold til dels udtrykkelige Klager, dels anonyme Meddelelser, og af dem fandtes de 10 at være begrundede, de 11 derimod ikke. Til samme Tid blev der i Paris foretaget 79,000 Undersøgelser af Levnetsmidler, og af dem førte et meget stort Antal til Konfiskation af fordarvede Næringsmidler af store Værdier. Nu er Kjøbenhavn jo ganske vist ikke saa stor som Paris; men Forholdet mellem disse Tal, hvis Skilte jeg kan paavise, viser dog, at dersom der virkelig havde været Evne og Myndighed hos Politiet til at foretage Undersøgelser, hvor der var Trang dertil, saa maatte saadanne nødvendigtvis have fundet Sted i et langt større Omfang, end Tilfældet er. I de Kjøbstæder, hvor der i det Hele taget foregaar Undersøgelser af den Art, indskrænker man sig væsentlig til af og til at undersøge Mælk hos Mælkehandlere og at søge at udfinde det fordarvede Kjøb blandt det, der kommer til Torvs, hvorimod der med Hensyn til den store Mængde Kjøb, der berres om og sælges i Gufene, ikke er nogen som helst Kontrol, og det kan der ikke være. Med Hensyn til andre Næringsmidler anser Politiet sig ikke berettiget til at skride ind og undersøge, med mindre der foreligger udtrykkelig Klage fra en Mand om at være bleven bedragen, thi da kan der jo ske Undersøgelse efter en Retsskjendelse. Det vil altsaa være i højeste Grad nødvendigt, og det er meget fortløftigt, at denne Lov vil tilvejebringe et ganske andet Tilsyn og en ganske anden Myndighed til at føre Tilsynet end det, som hidtil har været til Stede. Om nu dette Tilsyn paa den Maade, som det foreslaas i Lovforslaget, vil være tilstrækkeligt, kan jo være Gjenstand for nærmere Overveielse, og derved skal jeg ikke opholde mig. Det forekommer mig nok, at det kan være noget vanskeligt for en By, der har 15,000 Indbyggere, at lade sig nøie med een saadan særlig Tilsynsmand, men det er et mindre Spørgsmaal, som jo nærmere kan overveies. Det,